

Terry Pratchett

MUHAFIZLAR! MUHAFIZLAR!

BİR DISKDÜNYA® ROMANI

Deli

“Yalnızca rüyalarımızda tamamen özgürüz.
Diğer her an, bize maasş gerek.”

Terry Pratchett

1948 yılında İngiltere’de doğan Sör Terry Pratchett, çağdaş fantezi ve mizah edebiyatının önde gelen isimlerinden biri. Hayalgücü, Büyük A’Tuin’in zihni kadar geniş; kalemi ise Rincewind’in cesareti kadar bükülgen olan Terry Pratchett’in yarattığı DiskDünya evrenine ait, 41 roman ve irili ufaklı yan kitaplar var. Bunlar dışında; 2010 İngiliz Yazarlar Ödülü sahibi *Ulus* ile, çocuklara yönelik yazdığı *Johnny Maxwell* serisi de yazarın külliyatını süslüyor. Ayrıca DiskDünya’ya ait *Muhteşem Maurice* ve *Değişmiş Fareleri* ile 2001 yılında, İngiltere’nin en saygın çocuk edebiyatı ödülü olan *Carnegie Madalyası*’nı da kazandı.

Kendisine dünya çapında şöhret getiren ve devasa bir hayran kitlesi kazandıran DiskDünya serisi, film ve dizilere; tiyatro, radyo ve bilgisayar oyunlarına uyarlandı. Pratchett’in eserleriyle sayısız ödül kazanmış olması yetmezmiş gibi, adına verilen bir de “ilk kitap ödülü” var.

Pterry, 2015 yılında ne yazık ki boyut değiştirerek hayranlarını ve yarattığı dünyayı öksüz bıraktı. Fakat bugün hâlâ aramızda dolaştığını rivayet edenler de az değil. Büyünün gücüyle tabii.

Terry Pratchett, halen İngiltere’de ‘kitabı raflardan en çok araklanan yazarlar’ listesinde başı çekiyor.

www.terrypratchett.co.uk

MUHAFIZLAR! MUHAFIZLAR!

© 2006, Tudem Yayın Grubu
1476/1 Sok. No:10/51 Alsancak-Konak/İZMİR

Metin hakları © 1989, Terry and Lyn Pratchett

İlk baskı 1989 yılında, İngiltere’de *Guards! Guards!* adı ile Victor Gollancz Ltd tarafından Colin Smythe Ltd’nin katkılarıyla gerçekleştirilmiştir.

Bu kitabın telif hakları Victor Gollancz Ltd/Orion Publishing Group ile anlaşmalı olarak Anatolialit Telif Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

YAZAR: Terry Pratchett
TÜRKÇELEŞTİREN: Niran Elçi
EDİTÖR: Ümit Mutlu
DİZİ EDİTÖRÜ: Burhan Düzçay
SON OKUMA: Sinan Çam
KAPAK GÖRSELİ: Josh Kirby
KAPAK TASARIMI: Burak Tuna

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Eskişehir Yolu 40. Km. Başkent OSB 22. Cadde No:6 Malıköy/Ankara
Tel: 0 312 284 18 14

Birinci Baskı: Ocak 2017 (2000 adet)

ISBN: 978-605-5060-59-6
Yayınevi sertifika no: 11945
Matbaa sertifika no: 16031

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

DELİDOLU, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. A.Ş.nin tescilli markasıdır.

Terry Pratchett

MUHAFIZLAR!
MUHAFIZLAR!

BİR DİSKDÜNYA® ROMANI - 8

Deli

İTHAF

Onlara Saray Muhafızları, Şehir Bekçileri ya da Devriye diyebilirsiniz. İsimleri ne olursa olsun her tür kahramanlık öyküsünde görevleri aynıdır: Üçüncü Bölümde (ya da filmin yaklaşık onuncu dakikasında) hızla odaya dalarlar, kahramana teker teker saldırırlar ve katledilirler. Kimse onlara, bunu yapmayı isteyip istemediklerini sormaz.

Bu kitap, o cesur adamlara adanmıştır.

Aynı zamanda *Mike Harrison*'a, *Mary Gentle*'a ve *Neil Gaiman*'a ve *L-uzayı* fikrine katkıda bulunan ve gülen tüm diğerlerine... Schrödinger'in Ucuz Romanını kullanmamış olmamız çok yazık...

Ejderhaların gittikleri yer şudur:

Dururlar...

Ölü değil, uykuda değil. Beklemede de değil; çünkü beklemek, beklenti demektir. Muhtemelen aradığımız sözcük...
...uyuşuktur. Uyuşuk halde dururlar.

Ve kapladıkları uzam normal uzam gibi olmasa da, iyice sıkıştırılmışlardır. Orada bir pençe, bir tırnak, bir pul ya da bir kuyruğun ucu ile kaplanmış olmayan tek bir santimetreküp yoktur; bu yüzden bir ejderhanın insanda bıraktığı etki, o hileli çizimlerdeki gibidir: Sonunda gözleriniz, herhangi iki ejderha arasındaki boşluğun da aslında bir başka ejderha olduğunu fark eder.

Bir konserve dolusu sardalye gibidirler yani; tabii eğer, sardalyelerin dev gibi, pullu, gururlu ve kibirli olduğunu düşünürsek.

Ve muhtemelen bir yerlerde bir konserve açacağı vardır.

Tamamen başka bir uzamda, şehirlerin en eskisi, en ihtişamlısı ve en kirlisi olan Ankh-Morpork'ta sabahın erken saatleriydi. Kurşuni gökyüzünden dökülen yağmur, ırmaktan yükselip sokaklarda kıvrılan sisi delerek ince ince yağıyordu. Muhtelif

ırlardan sıçanlar, gecelere özgü işlerinin peşinde koşuşturuyordu. Gecenin ıslak pelerininin altında katiller katlediyor, soyguncular soyuyor, sürtükler sürtüyordu. Vesaire vesaire.

Işıktan yapılmış tuhaf harfler, rutubetli havada, sokağın üstünde cızırdayıp renk değiştirirken; Gece Bekçileri'nin sarhoş yüzbaşısı Vimes, yavaş yavaş ve sendeleyerek sokakta yürüdü, karakolun dışındaki kanalizasyon oluşuna yavaşça yığıldı ve orada yatıp kaldı.

Bu şşşehir bir... bir... bir şeydi işte, adı her neyse. Şey... *Kadın*. Buydu işşşte, kadın. Kükreyen, kadim, yüzyıllar yaşında. Size umut veriyor, sizi kendisine şey ediyordu... âşık. Sonra da sizi şeyinizden tekmeliyordu... şeyinizden... Şey, ağzınızda olur hani. Dil. Bademcik. *Diş*. İşşşte bu, bunu yapıyordu o şey... şey, bilirsiniz, hanım köpek. Enik. Tavuk. *Kancık*. Ve sonra ondan nefret etmeye başlıyordunuz ve tam onu şeyinizden çıkardığımızı düşünürken, ee... şeyinizden, şey, her neyse. İşşşte o zaman, o koca gümbürtülü yüreğini size açıyor, şeyinizi kaybetmenize sebep oluyordu. Den, deng... *dengenizi*. Evet. İşşşte bu. Durduğunuz... ee... yattığınız yeri asla bilemiyordunuz. Emin olduğunuz tek şey, gitmesine izin veremeyeceğinizdi. Çünkü... çünkü o kadın, sahip olduğunuz tek şeydi; onun *kanalizasyonunda* yatıyor olsanız bile...

Dünyanın en önemli sihirbazlık okulu Görünmez Üniversite'nin ihtiyar binalarını ıslak bir karanlık sarmıştı. Görülebilen tek ışık, yeni Yüksek Enerjili Büyü binasının minik pencerelerinden gelen hafif oktarin parıltısı idi. Orada keskin zekâlar, evrenin hoşlanıp hoşlanmadığına aldırmadan, onun dokusunu dürtüklüyordu.

Ve tabii bir de, Kütüphanede ışık vardı.

Çokluvrende bulunan en büyük büyü metni koleksiyonu Kütüphanedeydi. Rafları, büyü ilmiyle ilgili binlerce cildin ağırlığı altında eğilmişti.

Engin miktarda büyü, sıradan dünyayı ciddi bir şekilde çarpıtabildiğinden; Kütüphanenin normal zaman ve uzam kurallarına uymadığı söylenirdi. Onun *sonsuzluğa* uzandığı söylenirdi. Uzak raflarının arasında günlerce dolanabileceğiniz söylenirdi. Orada bir yerlerde, kayıp araştırmacılardan kabileler olduğu, unutulmuş kovuklarda tuhaf şeylerin gizlendiği ve o şeylerin daha da tuhaf başka şeylerle beslendiği söylenirdi.*

Uzak ciltleri aramaya giden akıllı öğrenciler, küflü karanlıkların derinliklerine dalmadan önce arkadaşlarına, akşam yemeğine kadar dönmemeleri durumunda onları aramaya gelmelerini tembihler ve yürürken de raflarda tebeşir izleri bırakırlardı.

Ve büyü en fazla, *gevşek* bir şekilde bağlanabildiğinden, Kütüphanedeki kitaplar, hamur haline getirilmiş odun ve kâğıttan biraz daha *fazlası*ydı.

Ciltlerinde ham büyü çıtırıyor, topraklama olsun diye raflara çakılmış bakır raylardan yere akıyordu. Dolapların arasında soluk mavi ışıktan desenler sürünüyordu; kulaklara, tüneklerinde uyuyan bir sığırcık sürüsünden beklenebilecek bir ses, kâğıtsı bir fısıltı çalınıyordu. Sanki kitaplar, gecenin sessizliğinde birbirleriyle konuşuyordu.

* Aslında bunların hepsi yanlıştı. Gerçek şu ki, *sıradan* kitaplardan oluşan büyük koleksiyonlar da uzamı çarpıtır. M. Escher'in kötü bir gününde tasarlamış gibi görüldüğü, gerçekten eski moda, katlarından daha fazla merdiven barındıran ve raf sıraları, normal boyutlarda bir insanın giremeyeceği kadar küçük kapılarda son bulan sahalarda bulunan herkes, bu konuyu doğrulayabilir. Söz konusu denklem şudur: Bilgi = güç = enerji = madde = kütle. İyi bir kitapçı, okumasını bilen efendi mizaçlı bir *Kara Deliktir* sadece.

Bir de, horlayan birinin sesi vardı.

Raflardan gelen ışık karanlığı aydınlatmıyor, vurguluyordu. Fakat dikkatle izleyen biri, mor parıltıların arasında, merkez kubbenin altındaki eski ve aşınmış masayı ayırt edebilirdi.

Horlama, masanın altından; lime lime battaniyelerin zar zor örtebildiği, kum torbalarından bir yığın gibi görünen ama aslında yetişkin bir erkek orangutan olan şeyden geliyordu.

Kütüphaneciden.

Bugünlerde onun bir orangutan olduğuna dikkat eden fazla insan kalmamıştı. Değişim, bir büyü kazası yüzünden gerçekleşmişti. Bu kadar çok sayıda güçlü kitabın bir arada tutulduğu böylesine bir yerde, büyü kazaları her zaman olasılık dâhilindeydi; dolayısıyla adamın, ucuz kurtulduğu bile düşünülüyordu. Zaten şekli de, temelde değişmemişti. Oldukça iyi yaptığı işini sürdürmesine de izin verilmişti; gerçi 'izin vermek', doğru terim değildi belki de. Konunun bir daha açılmamasını sağlayan şey, üst dudaklarını yukarı kıvrabilme ve Üniversite Konseyinin daha önce karşılaştığı ağızlarında bulunmayan ölçüde sarı dişler gösterebilme yeteneği olmuştu.

Ama şimdi bir başka ses daha vardı, gıcırdayarak açılan bir kapının yabancı sesi. Yerde ayak tıkırtıları yankılandı ve raf yığınlarının arasında kayboldu. Kitaplar kızgınlıkla hisırdadı ve büyük büyü kitaplarından ibaret bazı raflardaki zincirler şingirdadı.

Kütüphaneci, yağmurun fısıltılı ninnisi eşliğinde uyumaya devam etti. Bir kilometre ötede, oluğun kucağında yatan Yüzbaşı Vimes ağzını açtı ve şarkı söylemeye başladı.

Siyah cübbeli bir şekil kapı eşiklerinde gizlenerek gece yarısı sokaklarında koşturdu ve korkunç görünüşlü haşin bir kapıda

durdu. Başka hiçbir kapı, çaba göstermeden bu kadar ürkütücü görünemez gibiydi. Sanki bir tasarımcı çağrılmış ve kendisine şu talimatlar verilmişti: Kara meşeden yapılmış tekinsiz bir şey istiyoruz. Bu yüzden kemerin üzerine nahış bir canavar başı koy; kapı, bir devin ayak sesini andıran bir sesle kapansın ve zile basıldığında da bu kapının ‘ding-dong’ yapmayacağını herkes anlasın.

Parmaklarıyla, koyu renk ahşap üzerinde karmaşık bir kod tı-kırdattı. Küçük ve mazgallı bir kapak açıldı ve bir çift şüpheli göz dışarıya baktı.

“Mühim baykuş gecenin içinde ötüyor,” dedi ziyaretçi, cübbesini sıkıp suyunu çıkarmaya çalışarak.

“Lâkin efendisiz adamlara hüzünle giden pek çok kurşunu bey var,” dedi parmaklığın arkasındaki ses, törensel bir biçimde.

“İhtiyar bakirenin kız kardeşinin kızı yaşasın,” diye karşılık verdi üzerinden su damlayan şekil.

“Cellat için, tüm diz çökenler aynı boydadır.”

“Fakat gül, aslında dikenin içindedir.”

“İyi anne, yaramaz oğlu için fasulye çorbası yapıyor,” dedi kapının arkasındaki ses.

Yalnızca yağmurun bozduğu bir sessizlik oldu.

“Ne?”

“İyi anne, yaramaz oğlu için fasulye çorbası yapıyor.”

Bir uzun sessizlik daha oldu. Sonra ıslak şekil, “*Kötü inşa edilmiş kulenin, bir kelebeğin geçişiyle şiddetle sallanmadığından emin misin?*”

“Evet. Fasulye çorbası. Üzgünüm.”

Yağmur, utanç dolu sessizliğin içinde amansızca hışırdayordu.

“Ya kafesteki balina?” dedi sırlıslıkla ziyaretçi, yağmura karşı korkunç kapının yetersiz korumasına sığınarak.

“Ne olmuş ona?”

“Hatırlatmam gerekiyorsa, *engin derinlikler hakkında hiçbir şey bilmemeli.*”

“*Haa, kafesteki balina. Sen Abanoz Gecenin Bilgilendirilmiş Biraderlerini arıyorsun. Onlar üç kapı aşağıda.*”

“Siz kimsiniz?”

“Biz, ‘*Ee'nin Aydınlanmış ve Kadim Biraderleri*’yiz.”

“Ben sizi Pekmez Sokak’ta sanıyordum,” dedi ıslak adam bir süre sonra.

“Şey, evet. Bilirsin... O salonu salı günleri, Oyma İşleri Kulübü kullanıyor. Bir karışıklık oldu da.”

“Öyle mi? Neyse, yine de teşekkürler.”

“Bir şey değil.” Küçük kapak *güm* diye kapandı.

Cübbeli şekil, kapağa bir an için dik dik baktı, sonra suları şapırdatarak tekrar sokaktan aşağı yürüdü. Gerçekten de orada bir başka kapı daha vardı. Mimar, tasarımı değiştirmeye zahmet etmemişti.

Kapıyı çaldı. Küçük ve mazgalı kapak hızla açıldı.

“Evet?”

“Bak, ‘Mühim baykuş gecenin içinde ötüyor,’ tamam mı?”

“Lâkin efendisiz adamlara hüzünle giden pek çok kurşuni bey var.”

“İhtiyar bakirenin kız kardeşinin kızı yaşasın.”

“Cellat için, tüm diz çökenler aynı boydadır.”

“Fakat gül, aslında dikenin içindedir. Yağmur gerçekten pis yağıyor, farkında mısın?”

“Evet,” dedi ses, bunu gerçekten bilen ve yağmur altında durmayan birinin ses tonuyla.

Ziyaretçi içini çekti.

“Kafesteki balina engin derinlikler hakkında hiçbir şey bilmez,” dedi. “İstedğin buysa.”

“Kötü inşa edilmiş kule, bir kelebeğin geçişiyle şiddetle sallanır.”

Ziyaretçi, kapıdaki mazgalları kavradı, kendini yukarı çekti ve tısladı: “Beni içeri al artık, sırlıslam oldum.”

Bir başka ıslak sessizlik oldu.

“Şu derinlikler... engin mi dedin, dingin mi?”

“Engin, dedim. *Engin* derinlikler. Bilirsin, derin olduklarından. Benim yahu, Uzunel Birader.”

“Ben dingin dedin gibi duydum,” dedi görünmez kapıcı ihtiyatla.

“Bak, şu lanet kitabı istiyor musun istemiyor musun? Bunu yapmak zorunda değilim. Evde, yatağında olabilirdim.”

“Engin olduğundan *emin misin?*”

“Dinle, lanet derinliklerin ne kadar derin olduğunu biliyorum,” dedi Uzunel Birader telaşla. “Sen lanet bir çömezken bile biliyordum ne kadar engin olduklarını. Artık şu kapıyı açacak mısın?”

“Neyse... tamam.”

Çekilen sürgülerin gürültüsü geldi. Sonra arkadaki ses konuştu.

“Biraz ittirir misin? Eğitimsizlerin Geçemeyeceği Bilgi Kapısı, hava rutubetliken fena sıkışıyor.”

Uzunel Birader omzunu dayadı, ittirip geçti, Kapıcı Birader’e pis pis baktı ve içeriye seğirtti.

Diğerleri İç Mabette, uğursuz görünüşlü ve siyah başlıklı cübeler giymeye alışık olmayanların mahcup havası içinde bekliyorlardı. En Üstün Âli Üstat, ona başını salladı.

“Uzunel Birader, değil mi?”

“Evet, En Üstün Âli Üstat.”

“Getirmek için gönderilmiş olduğun şeyi getirdin mi?”

Uzunel Birader paketi cübbesinin içinden çıkardı.

“Tam da dediğim yerdeydi,” dedi. “Hiç sorun çıkmadı.”

“İyi iş çıkardın, Uzunel Birader.”

“Teşekkür ederim, En Üstün Âli Üstat.”

En Üstün Âli Üstat, dikkatleri üzerine çekmek için tokmağını vurdu. Odadakiler ayak sürüyerek bir tür çember oluşturdu.

“Bilgilendirilmiş Biraderlerin Benzersiz ve Yüce Loncasını düzene davet ediyorum,” dedi etkileyici bir sesle. “Bilgi Kapısı, sapkın ve bilgisizlere karşı sıkı sıkı kilitlendi mi?”

“Yerine iyice sıkıştı,” dedi Kapıcı Birader. “Rutubet yüzünden. Gelecek hafta bir marangoz rendesi getiririm ve çabucak...”

“Pekâla, *pekâla*,” dedi En Üstün Âli Üstat sinirle. “Basit bir ‘evet’ yeterdi. Üçlü Çember, gerektiği gibi güzelce çizildi mi? Buradakilerin hepsi Mevcut mu? Bilgisiz biri burada Mevcut olmasa iyi olur, aksi halde buradan alınıp götürülür, gaskini kesilir, moulesi dört rüzgâra saçılır, velçeti kancalarla paramparça edilir ve figgini bir kazığın ucuna geçirilir... *evet ne var?*”

“Pardon, *Bilgilendirilmiş* Biraderler mi dedin?”

En Üstün Âli Üstat elini kaldıran yalnız şekle dik dik baktı.

“Evet, *Bilgilendirilmiş* Biraderler. Kutsal bilginin koruyucuları. Unutulmuş zamanlardan bu yana...”

“Geçen şubat ayından bu yana,” dedi Kapıcı Birader yardımseverce. En Üstün Âli Üstat, Kapıcı Birader’in olayın havasına giremediğini hissetti.

“Pardon. Pardon. Pardon,” dedi endişeli şekil. “Yanlış topluluktayım maalesef. Yanlış yerden dönmüş olmalıyım. Bana izin verirseniz, hemen giderim...”

“Ve figgini, bir kazığa geçirilir,” diye tekrarladı En Üstün Âli Üstat anlamlı anlamlı, Kapıcı Birader dehşet kapısını açmaya çalışırken çıkan ıslak tahta sesleri eşliğinde. “Bitti mi? Başka bir yere giderken yanlışlıkla kendini burada bulan başka bir bilgisiz daha var mı?” diye ekledi acı bir alaycılıkla. “Tamam. Güzel. Çok memnun olduk. Sanırım Dört Bekçi Kulesinin sağlama alınıp alınmadığını sormak çok fazla olur, değil mi? Ah, iyi. Ya Kutsallık Pantolonu, onu arındırmaya zahmet eden oldu mu? Ah, olmuş. Olması gerektiği gibi mi? Kontrol edeceğim, biliyorsunuz... Tamam. Ya pencereler, kadim tariflerde anlatıldığı gibi İdrakın Kırmızı Sicimleriyle bağlandı mı? Güzel. Belki artık işe koyulabiliriz.”

En Üstün Âli Üstat, gelininin evinde en üst raflardan birinde parmağını gezdirmiş ve tüm beklentilerine rağmen bir toz zerreciği bile bulamamış bir kaynananın hafif gücenik havasıyla işe koyuldu.

Ne gruh ama, dedi kendi kendine. Başka bir topluluğun, üç metrelik Yetke Asasıyla bile dokunmayacağı bir avuç beceriksiz. Gizli el sıkışmaların en basitinde bile parmaklarını incitecek türden tipler.

Fakat yine de, olasılıkları olan beceriksizler. Beceriklileri, umut verenleri, hırslıları, kendine güvenlileri; bırak diğer topluluklar alsındı! O, sızlananları ve kızgınları alacaktı; içi hınç ve kinle dolu olanları, bir fırsat tanınırsa büyük işler başaracaklarını bilenleri. Ona, ince beceriksizlik ve hafif paranoya barajları arkasında, zehir ve intikam suları biriktirenler lazımdı.

Bir de aptallık.

Hepsi yemin etti, diye düşündü En Üstün Âli Üstat, ama içlerinden biri bile ‘figgin nedir’ diye sormadı.

“Biraderlerim,” dedi. “Bu gece, tartışılması gereken derin konular var. Ankh-Morpork’un iyi yönetilmesi... hayır... geleceği bizim ellerimizde.”

Hepsi daha yakına eğildi. En Üstün Âli Üstat, kudretin verdiği heyecanı hissetti. Hepsi onun ağzına bakıyordu. Bu, aptal cübelere bürünmeye değer bir şeydi.

“İyi insanlara ket vuruluyor; insanlar, sanal köleliğe mahkûm ediliyor! Şehir, ahlâksız kazançlarıyla gittikçe şişmanlayan yolsuz adamların büyüğü altında! Bunu bilmiyor muyuz?”

“Kesinlikle biliyoruz!” dedi Kapıcı Birader hararetle, herkes duyduğu cümleyi tercüme etmek için zaman bulduktan sonra. “Daha geçen hafta, Fırıncılar Loncası’nda, Critchley Efendi’ye...”

Buna göz teması denemezdi (çünkü En Üstün Âli Üstat, biraderlerin başlıklarının, yüzlerini gizemli bir karanlığa boğması konusunda ısrar etmişti) ama Üstat yine de öfkeli sessizliğiyle, Kapıcı Birader’i susturmayı başardı.

“Lâkin bu hep böyle değildi,” diye devam etti Üstat. “Bir zamanlar, yönetmeye ve saygı görmeye lâyık olanların, adil bir şekilde ödüllendirildiği bir altın çağ yaşandı. Ankh-Morpork’un yalnızca bir şehir değil, *muazzam* bir şehir olduğu bir çağ. Şövalyelerin çağı. Öyle bir çağ ki, bu... *efendim, Bekçikulesi Birader?*”

Şişman, cübbeli bir şekil elini indirdi. “Kralın olduğu zamandan mı bahsediyorsun?”

“Aferin, Birader,” dedi En Üstün Âli Üstat, bu sıra dışı zekâ gösterisi karşısında biraz sinirlenerek. “Ve...”

“Ama bu, yüzyıllar önce halledildi?” dedi Bekçikulesi Birader. “Şu büyük savaş olmamış mıydı? Ve o günden beri bizi Ataerkerler yönetiyor.”